Modelowanie świadomości politycznej

Mikołaj Płóciniczak

18 marca 2026

Cel i temat pracy

Analiza zależności między świadomością polityczną a wybranymi czynnikami społecznymi z wykorzystaniem metod uczenia maszynowego

Co pokażę w prezentacji

1. Dane o nastawieniu do zmian klimatu
2. Dane o nastawieniu do innych kluczowych spraw politycznych
3. Pojęcie ideal point i bridging questions
4. Item response model
5. Multilevel regression and poststratification
6. Przetwarzanie danych

Dlaczego Stany Zjednoczone?

Dostępność danych:

- Duże, ogólnokrajowe badania ankietowe
- Setki tysięcy respondentów

Zróżnicowanie:

- Duże różnice regionalne i społeczne
- Silna polaryzacja polityczna

Znaczenie:

- USA jako „laboratorium” badań opinii publicznej
- Dobrze rozwinięta infrastruktura danych

Jednostki geograficzne w USA

Hrabstwa (counties):

- Podstawowy poziom administracyjny poniżej stanów
- 3 143 hrabstwa i jednostki równoważne

Dlaczego counties?

- Pozwalają analizować dane na poziomie lokalnym
- Wystarczająco duża liczba jednostek

Ważne rozróżnienie:

- Hrabstwa $\neq$ okręgi wyborcze
- Okręgi służą reprezentacji politycznej, hrabstwa administracji

Yale CLimate Opinion Maps

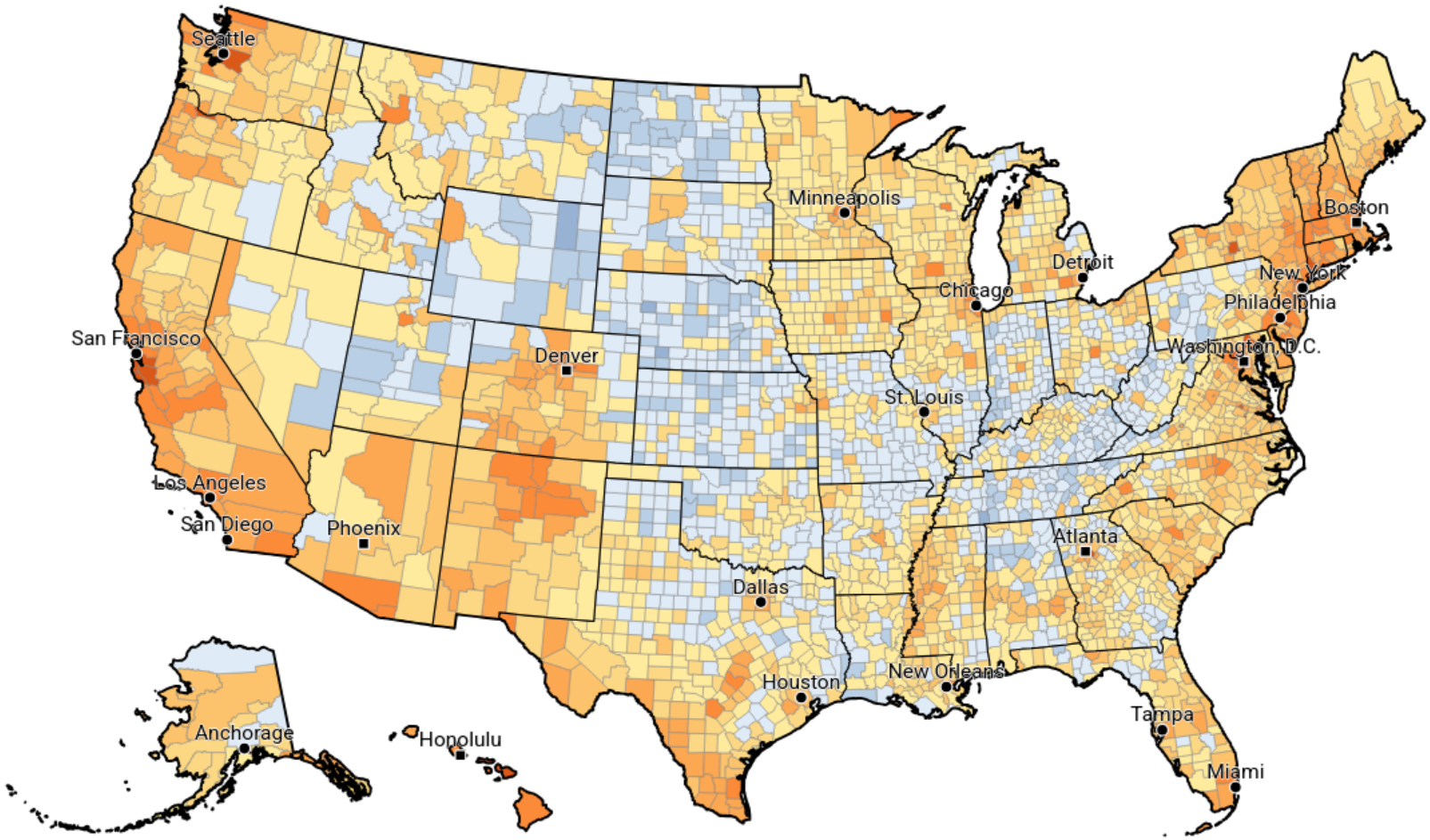

Rysunek: *Czy jesteś zaniepokojona/zaniepokojony zmianami klimatu? (2024)*

Yale Climate Opinion Maps (YCOM)

Czym jest YCOM?

- Projekt Uniwersytetu Yale
- Szacuje opinie Amerykanów o zmianach klimatu
- $n > 35,000$ respondentów w latach 2008-2024

Co pokazuje:

- Wyniki dla małych jednostek geograficznych:
  - hrabstwa (counties)
  - okręgi wyborcze

Forma:

- Interaktywne mapy (np. poziom poparcia w %)
- plik `.csv`

YCOM: pytania ankietowe

Charakter pytań:

- Dotyczą konkretnych aspektów zmian klimatu
- $2 \cdot 44 = 88$ pytań/zmiennych

Typy pytań:

- Czy globalne ocieplenie zachodzi?
- Czy jest spowodowane przez człowieka?
- Czy jest groźne?
- Czy popierasz polityki klimatyczne?

Odpowiedzi:

- Binarne (zgadzam się/popieram vs. nie zgadzam się/nie popieram)
- Wyniki prezentowane jako odsetki w populacji

Jak powstają estymaty w YCOM

Problem:

- Brak danych ankietowych na poziomie lokalnym

Rozwiązanie:

- Połączenie:
  - danych ankietowych
  - danych demograficznych (np. spis ludności)

Metoda:

- Modelowanie statystyczne (*Multilevel Regression and Poststratification*)

Efekt:

- Estymaty opinii dla małych obszarów

TrueViews

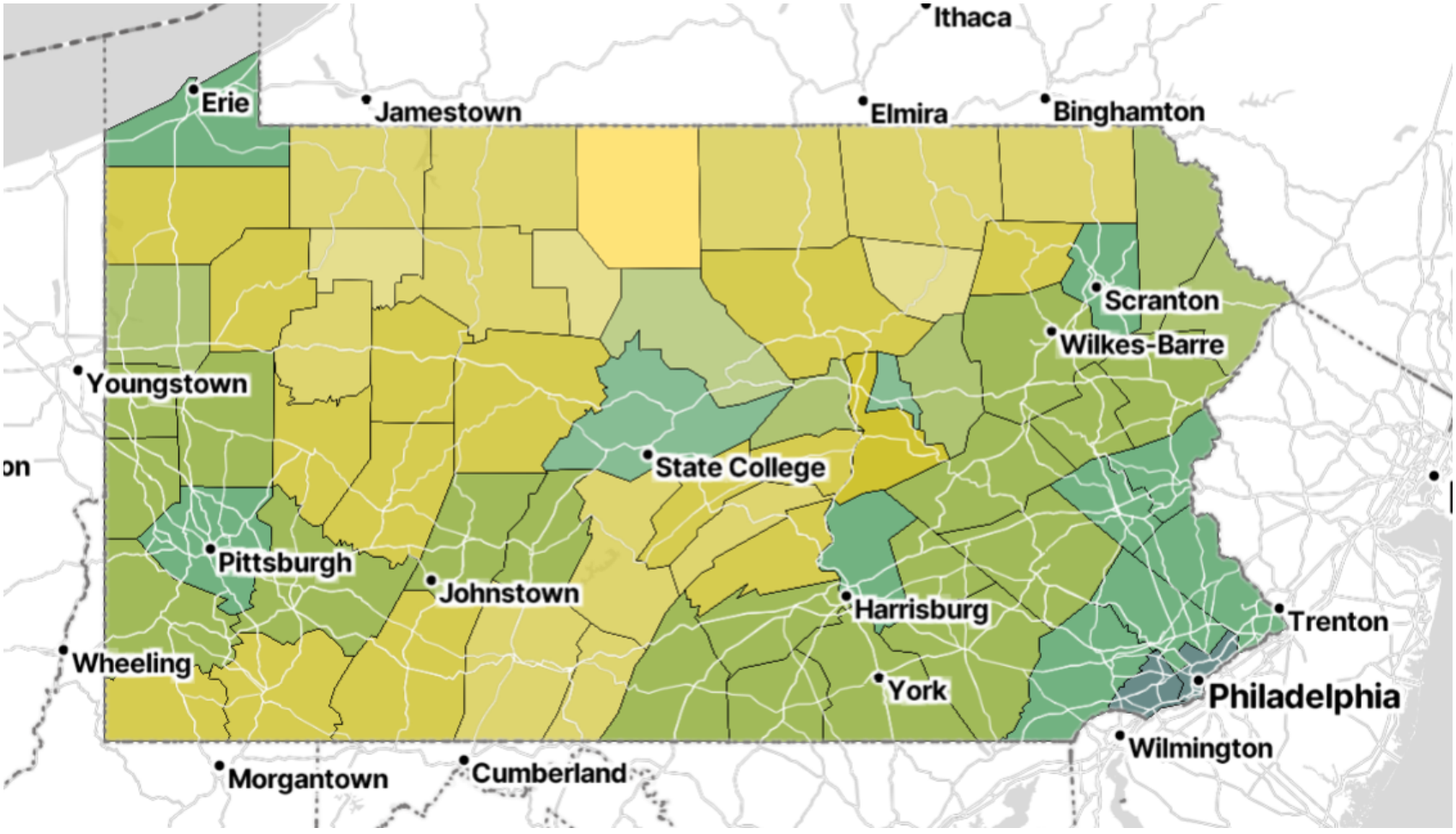

Rysunek: *Czy jesteś za czy przeciw zakazowi karabinów szturmowych* – w różnych hrabstwach stanu Pensylwania

Źródła danych: duże badania ankietowe

Główne źródła:

- Cooperative Congressional Election Study (CCES)
- Annenberg National Election Survey (NAES)

Charakterystyka:

- Duże, ogólnokrajowe badania opinii publicznej w USA
- Przeprowadzane w wielu latach (2000–2011)

Skala:

- Ponad 275,000 respondentów
- Dziesiątki tysięcy osób w pojedynczym badaniu

Pytania w ankietach

Zakres tematyczny:

- Podatki i wydatki publiczne
- Opieka zdrowotna
- Polityka społeczna
- Polityka zagraniczna

Forma pytań:

- Najczęściej pytania binarne (tak/nie)
- Czasem skale odpowiedzi $\rightarrow$ przekształcane do 0/1

Przykład:

- Czy rząd powinien zwiększyć wydatki na opiekę zdrowotną?

Struktura danych

Macierz danych:

- Wiersze: respondenci
- Kolumny: pytania (policy items)

Obserwacje:

- $y_{ij} = 1 \rightarrow$ odpowiedź „tak”
- $y_{ij} = 0 \rightarrow$ odpowiedź „nie”

Cechy:

- Różne osoby odpowiadają na różne zestawy pytań
- Dane są częściowo niekompletne (missing data)

Zbieranie danych i wyzwania

Sposób zbierania:

- Ankiety internetowe i/lub telefoniczne
- Próby reprezentatywne dla populacji USA

Wyzwania:

- Mała liczba respondentów na poziomie lokalnym
- Różne pytania w różnych badaniach
- Trudność porównywania wyników

Konsekwencja:

- Potrzeba metod takich jak IRT i MRP

YCOM vs TrueViews

YCOM:

- Analiza pojedynczych pytań dot. klimatu
- Każda mapa = jedno zagadnienie

TrueViews:

- Łączy wiele pytań
- Szacuje jedną zmienną: **ideal point**

Stąd:

- YCOM $\rightarrow$ opinie na konkretne tematy "klimatyczne"
- TrueViews $\rightarrow$ ogólna ideologia polityczna

Czym jest ideal point?

Definicja formalna:

- Każda jednostka i ma preferencje $u_i(x)$ nad politykami $x \in \mathbb{R}^d$
- Ideal point:

$$x_i^* = \arg\max_x \; u_i(x)$$

Założenie (single-peaked):

- Użyteczność maleje wraz z odległością od x_i^*

$$u_i(x) = -\|x - x_i^*\|^2$$

Wniosek:

- x_i^* jest zmienną latentną, estymowaną na podstawie wyborów

Geneza koncepcji ideal point

Korzenie w ekonomii i teorii wyboru:

- Hotelling (1929): preferencje w przestrzeni
- Black (1948): single-peaked preferences

Model polityczny:

- Downs (1957): wyborcy mają idealny punkt ideologiczny

Późniejsze rozwinięcia:

- IRT i modele statystyczne (XX w.)

Model przestrzenny preferencji

Założenie:

- Każda polityka ma pozycję $x_j \in \mathbb{R}^d$

Model wyboru:

- Jednostka i wybiera opcję maksymalizującą użyteczność:

$$u_i(x_j) = -\|x_j - x_i^*\|^2$$

Ujęcie probabilistyczne:

- $$P(y_{ij} = 1) = f\left(u_i(x_j)\right)$$

Wniosek:

- Preferencje zależą od odległości $\|x_j - x_i^*\|$

Własności i ograniczenia

Własności:

- Redukuje złożone poglądy do jednej (lub kilku) osi
- Umożliwia porównywanie aktorów politycznych

Ograniczenia:

- Zależny od danych użytych do estymacji
- Ideal points są relatywne, nie absolutne
- Trudno porównywać wyniki z różnych badań

Implikacja:

- Interpretacja zależy od kontekstu badania

Zastosowania w badaniach

W praktyce:

- Analiza preferencji wyborców
- Szacowanie ideologii polityków

Metody:

- Modele IRT (Item Response Theory)
- Analiza roll-call votes (Jessee 2009)

Dlaczego to ważne:

- Pozwala badać reprezentację polityczną
- Łączy dane indywidualne z wynikami politycznymi

Bridging questions (Tausanovitch i Warshaw 2013)

Problem:

- Ideal points zależą od zestawu pytań użytych w badaniu
- Nie można bezpośrednio porównywać wyników z różnych ankiet

Rozwiązanie: bridging questions

- Te same pytania zadawane różnym respondentom w różnych badaniach
- Tworzą wspólną skalę ideologiczną

W tej pracy:

- Autorzy używają tzw. "supersurvey"
- Zawiera pytania wspólne dla wielu badań
- Pozwala połączyć dane i estymować ideal points w jednej przestrzeni

Efekt:

- Porównywalne estymaty preferencji dla wszystkich respondentów

Model IRT (Item Response Theory)

Definicja:

- Model statystyczny do estymacji **ukrytych cech** (latent traits)
- W tej pracy: ukrytą cechą jest **ideal point**

Dane:

- Odpowiedzi na pytania polityczne (tak/nie)

Intuicja:

- Odpowiedzi respondentów ujawniają ich pozycję ideologiczną

Jak działa model IRT?

Założenie:

- Prawdopodobieństwo odpowiedzi zależy od:
  - pozycji respondenta
  - charakterystyki pytania

Model:

$$Pr(y_{ij} = 1) = \Phi(x_i b_j - a_j)$$

Interpretacja:

- Im bliżej ideal point, tym większa szansa odpowiedzi „tak”

Parametry modelu IRT

Ideal point (x_i):

- Pozycja ideologiczna jednostki (lewo–prawo)

Discrimination (b_j):

- Jak dobrze pytanie rozróżnia respondentów

Difficulty (a_j):

- Pozycja pytania na osi ideologicznej

Funkcja linkująca:

- $\Phi(\cdot)$ – dystrybuanta rozkładu normalnego (model probitowy)

Estymacja modelu IRT

Problem:

- Parametry x_i, a_j, b_j są nieobserwowalne

Rozwiązanie:

- Estymacja **joint** (wszystko naraz)

W tej pracy:

- Podejście bayesowskie
- Estymacja przez MCMC

Dodatkowo:

- Normalizacja skali (identyfikacja modelu)

Algorytm

Inicjalizacja – rozkłady a priori:

$$x_i^{(0)} \sim \mathcal{N}(0, \sigma_{x_i}^2), \quad a_j^{(0)} \sim \mathcal{N}(0, \sigma_{a_j}^2), \quad b_j^{(0)} \sim \mathcal{N}(0, \sigma_{b_j}^2)$$

MCMC (Gibbs / iteracyjnie):
dla $t = 1, \ldots, T$

1. **Aktualizacja ideal points:**

$$x_i^{(t)} \sim p(x_i \mid \mathrm{Y}, a^{(t-1)}, b^{(t-1)})$$

2. **Aktualizacja trudności:**

$$a_j^{(t)} \sim p(a_j \mid \mathrm{Y}, x^{(t)}, b^{(t-1)})$$

3. **Aktualizacja dyskryminacji:**

$$b_j^{(t)} \sim p(b_j \mid \mathrm{Y}, x^{(t)}, a^{(t)})$$

Wynik: Otrzymujemy $\hat{x}_i, \hat{a}_j, \hat{b}_j$ jako średnie próbkowe z rozkładów a posteriori.

MRP: Multilevel Regression and Poststratification

Problem:

- Małe próby w badaniach dla okręgów / regionów
- Trudno oszacować preferencje lokalne

Rozwiązanie: MRP

- Łączy dane indywidualne z informacją o populacji
- Pozwala estymować preferencje dla małych jednostek

Idea:

- Modelujemy preferencje, a następnie dopasowujemy je do struktury populacji

Etap 1: Multilevel regression

Model:

- Preferencje jako funkcja:
  - cech demograficznych
  - cech geograficznych

Cechy podejścia:

- Hierarchiczna struktura (multilevel)
- Częściowe "pooling" między jednostkami

Efekt:

- Wszystkie obserwacje pomagają estymować każdą jednostkę

Etap 2: Poststratyfikacja

Krok 1:

- Przewidujemy preferencje dla każdej grupy:
  - np. wiek $\times$ płeć $\times$ region

Krok 2:

- Ważymy wyniki udziałem grup w populacji

Krok 3:

- Sumujemy $\rightarrow$ estymata dla okręgu

Efekt:

- Dokładne estymaty nawet przy małych próbach

Pozyskiwanie danych z TrueViews

Problem:

- TrueViews nie udostępnia gotowych plików `.csv`
- Dane są prezentowane bezpośrednio na stronach jako tabele

Konsekwencja:

- Konieczne było automatyczne pobieranie i parsowanie stron

Podejście:

- Scrapowanie danych z poziomu HTML
- Ekstrakcja tabel i konwersja do formatu tabelarycznego

Automatyzacja scrapowania

Kluczowa obserwacja:

- Adresy URL mają regularną strukturę
- Zawierają parametry, m.in.:
  - `questioncode`
  - `geotype`
  - identyfikator stanu

Dzięki temu można było:

- generować adresy stron automatycznie
- wczytywać strony hurtowo
- lokalizować tabelę w kodzie strony
- zamieniać tabelę na obiekt `pandas.DataFrame`
- eksportować dane do `.csv`

Hipoteza badawcza

Punkt wyjścia:

- Standardowo: ideal point jednowymiarowy

$$x_i \in \mathbb{R}$$

- Interpretacja: oś lewica–prawica

Hipoteza:

- W obecności danych klimatycznych:

$$x_i \in \mathbb{R}^d, \quad d > 1$$

- Preferencje mogą być wielowymiarowe

Uzasadnienie:

- Postawy klimatyczne nie zawsze pokrywają się z ideologią ekonomiczną
- Dane YCOM dotyczą specyficznego obszaru polityki (klimat)
- Różnice lokalne mogą generować dodatkowy wymiar preferencji

Implikacja:

- Podział ideologiczny nie musi być redukowalny do jednej osi

Ideal point na poziomie hrabstwa

Punkt wyjścia:

- Standardowo: ideal point dla jednostki

$$x_i \in \mathbb{R}^d$$

Proponowane założenie:

- Każdemu hrabstwu c przypisujemy ideal point:

$$x_c \in \mathbb{R}^d$$

Interpretacja:

- x_c reprezentuje „średnie" preferencje mieszkańców hrabstwa

Możliwe podejścia:

- Agregacja:

$$x_c = \frac{1}{N_c} \sum_{i \in c} x_i$$

- Estymacja bezpośrednia (MRP / modele hierarchiczne)

Cel:

- Porównywanie regionów w jednej przestrzeni preferencji

Problemy integracji danych

Cel:

- Połączenie danych z YCOM i TrueViews

Wyzwania:

- Konieczność wspólnego klucza (np. FIPS)
- Niespójne nazwy jednostek geograficznych

Przykłady błędów:

- Bedford City vs Bedford County
- DuBois County vs Dubois County

Rozwiązanie:

- Standaryzacja nazw
- Mapowanie do wspólnego identyfikatora

Problemy administracyjne

Connecticut:

- Zmiana podziału administracyjnego (2013)
- Dane w różnych wersjach podziału

Alaska:

- Brak klasycznych counties (boroughs, census areas)

Konsekwencje:

- Trudności w dopasowaniu danych między źródłami
- Konieczność ręcznego ujednolicenia struktur

Klasyfikacja i grupowanie

Cel:

- Identyfikacja grup regionów o podobnych preferencjach

Metody:

- K-means:

$$\min \sum_{k=1}^{K} \sum_{i \in C_k} \|x_i - \mu_k\|^2$$

- Hierarchiczne grupowanie

Pytania badawcze:

- Czy istnieją wyraźne klastry regionów?
- Czy odpowiadają podziałom politycznym?

Bibliografia i źródła danych

Artykuły naukowe:

- Jessee, S. A. (2009). *Spatial Voting in the 2004 Presidential Election*. American Political Science Review.
- Clinton, J., Jackman, S., Rivers, D. (2004). *The Statistical Analysis of Roll Call Data*. American Political Science Review.
- Bafumi, J., Herron, M. C. (2010). *Leapfrog Representation and Extremism*. American Political Science Review.
- Tausanovitch, C., Warshaw, C. (2013). *Measuring Constituent Policy Preferences*. Journal of Politics.
- Howe, P. D. et al. (2015). *Geographic variation in opinions on climate change*. Nature Climate Change.

Dodatkowe źródła danych:

- `https://trueviews.org`
- `https://climatecommunication.yale.edu/visualizations-data/ycom-us/`

Koniec

Dziękuję za uwagę